

เงื่อนไขที่เราไม่ได้ตระหนักมาก่อน

นพ.อนุวัฒน์ ศุภชิตกุล

สถาบันพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาล

“อรร่อยที่สุด หากินที่ไหนไม่ได้ นอกจากอุดรดิตถ์”

นี่คือคำพูดของหมออ๊อบ ระหว่างการประชุม Regional Forum ที่มหาวิทยาลัยนเรศวร ซึ่งกล่าวถึงทุเรียน หลินลับแล และหลงลับแล อันเป็นผลจากการพัฒนาทุเรียนพันธุ์พื้นเมืองซึ่งเนื้อหุ้มเม็ดไม่รอบ มาเป็นทุเรียนที่อรร่อยที่สุด รสเข้มข้น เนื้อมาก เม็ดลีบ กลิ่นไม่แรง ชื่อที่ได้ก็มาจากเจ้าของพันธุ์ คือ นางหลง อุประ และนายหลิน บันลาด ชาวสวนที่ตำบลแม่พูล อ.ลับแล

พูดอย่างนี้มีหรือจะไม่ทดลอง บ่ายนั้นผู้เขียนและหมอรวยต้องเดินทางจาก จ.พิษณุโลก ไป จ.เชียงใหม่ จึงแวะเข้าไปพิสูจน์ในตัวเมืองอุดรดิตถ์ หาแหล่งซื้อได้ไม่ยาก เพราะพอถามหาทุเรียนลับแล ทุกคนก็ชี้ให้อย่างไม่ลังเล

เป็นทุเรียนที่รสหวานเข้มข้นจริง ๆ สมดังคำที่หมออ๊อบคุยไว้

พี่ต๋อยจะต้องเดินทางกลับกรุงเทพเพื่อรับแขกชาวแทนซาเนีย แล้วจะกลับมาพบกันอีกที่ที่เชียงใหม่ในวันเสาร์ ซึ่งมีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์และเสริมทักษะให้กับที่ปรึกษาของ HACCC เชียงใหม่ หมอรวยจึงได้ซื้อทุเรียนหลินลับแลมาฝากพี่ต๋อย 1 ลูก เมื่อไปถึงบ้านก็จัดการบรรจุใส่กล่องอย่างเรียบร้อย ไม่มีกลิ่นเล็ดลอดออกมาเลย

วันเสาร์เราประชุมกับที่ปรึกษาโดยใช้สุนทรียสนทนา ที่ปรึกษาแต่ละคนได้มีโอกาสแบ่งปันประสบการณ์ทั้งงานประจำของตนเองและการไปเยี่ยมให้คำปรึกษาแก่โรงพยาบาล ได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในหลายประเด็น เช่น การเตรียมตัวของที่ปรึกษา การสร้างความสัมพันธ์ (bonding) การลดความเป็นเขาเป็นเรา คุณค่าและความหมายของการพัฒนาการทำให้คุณภาพเป็นเรื่องเรียบง่ายและอยู่ในชีวิตประจำวัน

สี่โมงเย็น ทีมงานก็เดินทางออกจากสวนดอกมาขึ้นเครื่องบิน เจ้าหน้าที่ที่เอกซเรย์กระเป๋าและสัมภาระ เห็นผลไม่มีหนามอยู่ในกล่อง ก็ถามว่า “นี่ใช่ทุเรียนหรือเปล่าครับ” ไซ้แน่นอนครับ ไม่อาจเป็นอื่นได้ เจ้าหน้าที่ก็บอกว่า “เอาขึ้นเครื่องไม่ได้นะครับ” พวกเราก็ถามต่ออย่างไม่ว่า “แล้วถ้าไม่หิวติดตัว แต่ load ไปกับกระเป๋าได้ไหมครับ” คำตอบก็คือ “ไม่ได้ครับ load ก็ไม่ได้”

เอาละสิ จะทำอย่างไรกันดี จะฝากพนักงานขับรถไปกิน เขาก็กลับไปเสียแล้ว ผู้ติดตามที่มาด้วยก็ติดตามจะไปส่งถึงกรุงเทพด้วยกัน ครั้นจะไปบอกกันที่หน้าสนามบินก็คงจะดูไม่จืด เจ้าหน้าที่ท่านเดิมก็แนะนำว่า “ส่งไปรษณีย์ไปก็ได้ครับ” เพื่อตอบแทนคำแนะนำนั้น พี่ต๋อยก็ตัดสินใจมอบทุเรียนหลินลับแลให้แก่เจ้าหน้าที่ท่านนั้นไป

ของฝากนั้นบรรลุเป้าหมายของมันแล้วโดยผู้รับไม่ต้องบริโภค

ทุเรียนซึ่งได้ชื่อว่าเป็นราชาแห่งผลไม้ไทย กลายเป็นของต้องห้ามที่นำขึ้นเครื่องไม่ได้ เป็นเงื่อนไขที่เราไม่ได้ตระหนักมาก่อน ถ้าเราตระหนักมาก่อน ทุเรียนลูกนั้นคงจะปฏิบัติหน้าที่ ได้สมบูรณ์กว่านี้

ย้อนกลับมาดูการทำงานของพวกเราที่อยู่ในโรงพยาบาล เงื่อนไขที่เราจะต้องเผชิญกัน มากขึ้นเรื่อยๆ จะเกิดขึ้นด้วยเหตุที่เราต้องพิสูจน์ว่าเราให้การดูแลผู้ป่วยด้วยความระมัดระวัง และเต็มความสามารถ ภายในสถานการณ์ที่เป็นอยู่ มีเงื่อนไขมากมายที่เราอาจจะไม่ได้ใส่ใจว่า ระบบการพิจารณาความนั้น ศาลและทนายความ มีพื้นฐานในวิธีการพิจารณาความอย่างไร

ถ้าเราไม่ใส่ใจเงื่อนไขเหล่านี้ไว้ก่อน เราอาจจะมาคิดเสียใจภายหลังว่า “รู้แบบนี้ เรา น่าจะพูดกับคนไข้และญาติอย่างนี้ เราน่าจะตัดสินใจอย่างนี้ เราน่าจะทำอย่างนี้ เราน่าจะบันทึก ข้อมูลเหล่านี้....” แต่เราไม่ได้ทำ

เราก็เลยกลายเป็นทุเรียนที่ไม่สามารถผ่านด่านเอกซเรย์ได้